

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ & ΑΛΙΕΙΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΗΣΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ &
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ ΖΩΩΝ

Ταχ. Διεύθυνση: Αιγάλεω 5 & Κάστορος
Τ.Κ. 18545 Πειραιάς

Πληροφορίες : Σ. Μαραγγού

Τηλ. : 2131618533

e-mail : smarangou@patt.gov.gr

Πειραιάς

ΠΡΟΣ:

Ως ΠΔ

@ΣΗΔΕ ΙΡΙΔΑ
6a841ed2b42592aba5e97590
ΑΠ:1071694
Υπογραφή: 18/08/26 12:10
Διανομή: 18/08/26 12:27

4294
18/8/2026

ΘΕΜΑ: «Κοινοποίηση ενημερωτικού φυλλαδίου για την πρόληψη της σαλμονέλλωσης στις εκμεταλλεύσεις ορνιθίων κρεοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*».

Σχετικό: Το υπ' αριθμ. 213132/14-08-2026 έγγραφο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ).

Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού και στο πλαίσιο εφαρμογής των Εθνικών Προγραμμάτων Ελέγχου Σαλμονελλώσεων (ΕΠΕΣ), σας διαβιβάζουμε συνημμένα το ενημερωτικό φυλλάδιο του ΥΠΑΑΤ, σχετικά με την πρόληψη της σαλμονέλλωσης στις εκμεταλλεύσεις ορνιθίων κρεοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*. Παρακαλούμε όπως ενημερώσετε τους κτηνοτρόφους/πτηνοτρόφους της περιοχής αρμοδιότητάς σας, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ευρύτερη δυνατή ενημέρωση και διάδοσή του.

Επιπρόσθετα, σας ενημερώνουμε ότι το ενημερωτικό φυλλάδιο έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ και είναι διαθέσιμο μέσω της ακόλουθης διαδρομής: Αρχική > Αγρότης-Επιχειρηματίας > Κτηνοτροφία > Πτηνά > Ασθένειες των Πτηνών > Σαλμονέλλωση στις Όρνιθες > Ενημερωτικό φυλλάδιο για την πρόληψη της σαλμονέλλωσης στις εκμεταλλεύσεις ορνιθίων κρεοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*. Το φυλλάδιο είναι επίσης διαθέσιμο στον ακόλουθο σύνδεσμο:

https://www.minagric.gr/images/stories/docs/agrotis/poulerika/fyladio_Gallusgallus130826.pdf

Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε πληροφορία ή/και διευκρίνιση.

Η Ασκούσα Χρέη Αναπληρώτρια Προϊσταμένη
της Διεύθυνσης

ΚΟΥΒΑΡΗ ΠΗΝΕΛΟΠΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

• Αποδέκτες προς ενέργεια

1. Δήμοι Περιφερειακής Ενότητας Νήσων
 - Δήμος Αγκιστρίου- Τ.Κ. 18010 Μεγαλοχώρι
 - Δήμος Αίγινας- Τ.Κ. 18010 Αίγινα
 - Δήμος Κυθήρων- Τ.Κ. 18100 Κύθηρα
 - Δήμος Πόρου- Τ.Κ. 18020 Πόρος
 - Δήμος Σαλαμίνας- Τ.Κ. 18900 Σαλαμίνα
 - Δήμος Σπετσών- Τ.Κ. 18050 Σπέτσες
 - Δήμος Τροιζηνίας-Μεθάνων- Τ.Κ. 18020 Γαλατάς
 - Δήμος Ύδρας- Τ.Κ. 18040 Ύδρα

• Αποδέκτες προς κοινοποίηση

1. Αντιπεριφερειάρχη ΠΕ Νήσων
2. Εντεταλμένη Περιφερειακή Σύμβουλο Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
3. Γενικό Διευθυντή Αγροτικής Οικονομίας, Κτηνιατρικής & Αλιείας
4. Γραφείο Γεωργικής Ανάπτυξης Πόρου-Τροιζηνίας-Σπετσών
5. Πτηνοτρόφοι ΠΕ Νήσων
6. Αγροτικοί Συνεταιρισμοί/Σύλλογοι
 - Αγροτικός Σύλλογος Αίγινας-agro_aigina@yahoo.gr
 - Αγροτικός Συνεταιρισμός Φυστικοπαραγωγών Αίγινας-agrosynaeginas@gmail.com
 - Αγροτικός Συνεταιρισμός Λιβαδίου Κυθήρων-agrosynlivadiou@yahoo.gr
 - Αγροτικός Ελαιουργικός Συνεταιρισμός Ποταμού Κυθήρων-agrosynpotamou@yahoo.gr
 - Αγροτικός Μελισσοκομικός Συνεταιρισμός Κυθήρων-melikyth@otenet.gr
 - Κυνηγετικός Σύλλογος Σαλαμίνας-kssalaminas@yahoo.gr
 - 3ος Κυνηγετικός Σύλλογος Τροιζηνίας- 3os.kyn.syllogos.troizinias@gmail.com
 - Κυνηγετικός Σύλλογος Νήσου Αίγινας-zchroneos@gmail.com
 - 4ος Κυνηγετικός Σύλλογος Κυθήρων-kyn.syllogoskithiron@gmail.com
 - Κυνηγετικός Σύλλογος Ύδρας-v9pavlou@windowslive.com
 - Κυνηγετικός Όμιλος Σπετσών «Η Αρτεμις»-drapaniotisf@gmail.com
 - Μελισσοκομικός Σύλλογος Σαλαμίνας-Αίγινας-greg.divinus@yahoo.gr

@ΣΗΔΕ ΙΡΙΔΑ
6a841ed2b42592aba5e97590
ΑΠ:1071594
Υπογραφή: 18/08/26 12:10
Διανομή: 18/08/26 12:27

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων

ΕΘΝΙΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΕΩΝ
ΣΤΑ ΟΡΝΙΘΙΑ
ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

- ✓ *Ενημερώνομαι*
- ✓ *Προλαμβάνω*
- ✓ *Προστατεύω την εκμετάλλευσή μου*
- ✓ *Διασφαλίζω τη Δημόσια Υγεία*

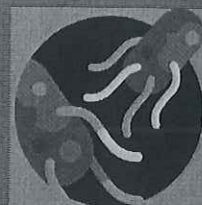
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΖΩΟΑΝΘΡΩΠΟΝΟΣΩΝ

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα μας
www.minagric.gr

ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗ

Τι είναι;

Η σαλμονέλλωση είναι λοίμωξη που προκαλείται από βακτήρια του γένους *Salmonella*. Τα βακτήρια αυτά εγκαθίστανται στον εντερικό σωλήνα ανθρώπων και ζώων και περιλαμβάνουν περισσότερους από 2.600 ορότυπους. Ορισμένοι ορότυποι έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη Δημόσια Υγεία, καθώς μπορούν να προκαλέσουν τροφιμογενείς λοιμώξεις στον άνθρωπο. Για τον λόγο αυτό, η πρόληψη και ο έλεγχος της σαλμονέλλωσης στις πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή.

Η σαλμονέλλωση στον άνθρωπο

Ο άνθρωπος μολύνεται κυρίως μέσω της κατανάλωσης μολυσμένων τροφίμων, όπως αυγά, και κρέας, αλλά και μέσω μολυσμένου νερού ή άλλων τροφίμων που έχουν επιμολυνθεί.

Τα συχνότερα συμπτώματα είναι διάρροια, πυρετός, κοιλιακό άλγος, ναυτία και έμετος, πονοκέφαλος, ρίγη και αφυδάτωση. Τα συμπτώματα εμφανίζονται συνήθως 6-72 ώρες μετά τη μόλυνση και διαρκούν 2-7 ημέρες. Στους περισσότερους ασθενείς, επέρχεται αυτοίση. Ωστόσο, σε ευπαθείς ομάδες, όπως βρέφη και μικρά παιδιά, ηλικιωμένοι, έγκυες γυναίκες και άτομα με εξασθενημένο ανοσοποιητικό σύστημα, η λοίμωξη μπορεί να είναι σοβαρή και, σε σπάνιες περιπτώσεις, να οδηγήσει σε νοσηλεία ή ακόμη και στον θάνατο.

Η σαλμονέλλωση στα πτηνά

Τα πτηνά προσβάλλονται από:

- Τις ακίνητες σαλμονέλλες (*S. Gallinarum* και *S. Pullorum*), οι οποίες τους προκαλούν βαριά νόσο, αλλά δεν μεταδίδονται στον άνθρωπο.
- Τις κινητές σαλμονέλλες (*S. Enteritidis* και *S. Typhimurium* κ.ά.), οι οποίες δεν προκαλούν βαριά νόσο στα πτηνά. Ωστόσο, παρα την απουσία συμπτωμάτων, απαιτείται ΠΡΟΣΟΧΗ! Τα μολυσμένα πτηνά μπορεί να αποτελέσουν πηγή μόλυνσης του ανθρώπου, μέσω μολυσμένων αυγών και κρέατος πουλερικών.

Τα μολυσμένα πτηνά μπορεί να παρουσιάσουν καθυστέρηση στην ανάπτυξη προκαλώντας την οικονομική επιβάρυνση του πτηνοτρόφου.

ΟΙ ΚΙΝΗΤΕΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΕΣ ΕΧΟΥΝ ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΣΗΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ.

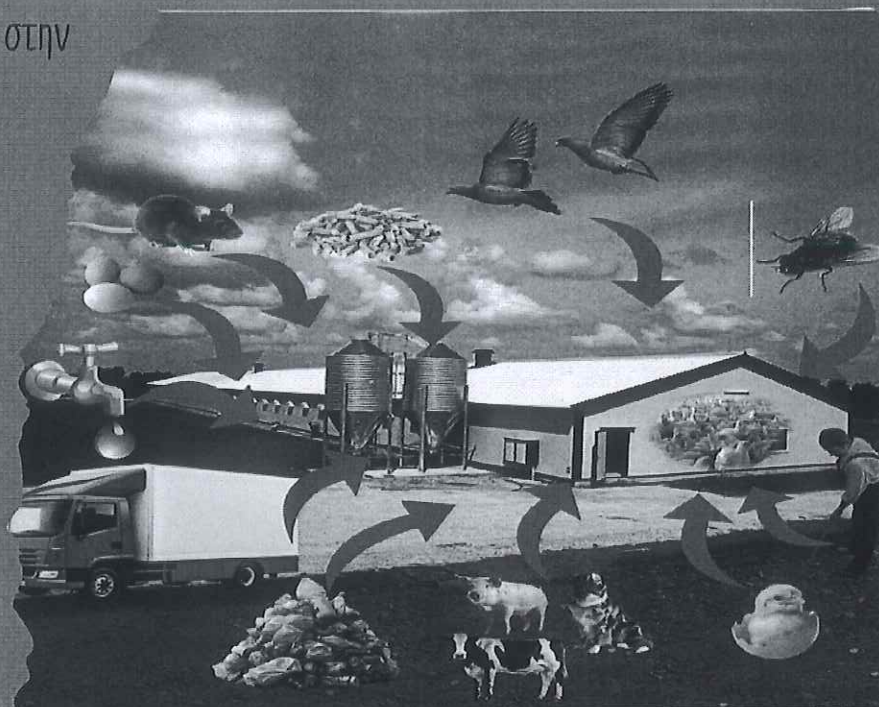
Οι ορότυποι *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium* απομονώνονται συχνότερα από τις τροφιμογενείς λοιμώξεις του ανθρώπου. Χαρακτηρίζονται ως στοχοθετημένοι και σε περίπτωση που ανιχνευθούν σε ένα σμήνος απαιτείται η λήψη μέτρων εξυγίανσης.

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΜΟΛΥΝΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΤΗΝΑ;

Η σαλμονέλλα μπορεί να εισέλθει στην εκμετάλλευσή μου με:

- ▣ Νεοεισερχόμενα σμήνη
- ▣ Ζωοτροφές
- ▣ Νερό
- ▣ Εισερχόμενα οχήματα
- ▣ Επισκέπτες
- ▣ Έντομα και τρωκτικά
- ▣ Άγρια πτηνά
- ▣ Άλλα είδη ζώων (πχ γάτες, σκύλοι κά)
- ▣ Χρήση μολυσμένων αντικειμένων

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΘΕΤΙΚΩΝ ΣΜΗΝΩΝ;

Στα θετικά σε στοχοθετημένους ορότυπους σμήνη:

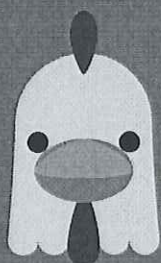
- Επιβάλλεται η σφαγή τους σε καθορισμένο σφαγείο.
- Διενεργείται επιδημιολογική διερεύνηση για ανίχνευση της πηγής μόλυνσης.
- Διενεργείται δειγματοληψία στα σφάγια για ανίχνευση *S. Enteritidis*/*S. Typhimurium*. Εφόσον τα αποτελέσματα είναι θετικά, τα σφάγια διατίθενται προς ανθρώπινη κατανάλωση, μετά από θερμική επεξεργασία.
- Μετά την απομάκρυνση των θετικών σμηνών, επιβάλλεται η διενέργεια καθαρισμού και απολύμανσης και η ορθή διαχείριση στρωμνής, κόπρου κλπ.
- Επιτρέπεται η επανατοποθέτηση πτηνών μετά την παρέλευση 15 ημερών από την ολοκλήρωση των ανωτέρω διαδικασιών.

Στα θετικά σε *Salmonella* spp σμήνη:

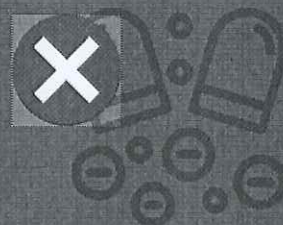
- Επιβάλλεται η διενέργεια επιδημιολογικής διερεύνησης για ανίχνευση της πηγής μόλυνσης και η αυστηρότερη τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας.

ΥΠΑΡΧΕΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΤΗΝΑ;

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ
Η ΣΥΝΤΑΓΟΓΡΑΦΗΣΗ ΚΑΙ
Η ΧΡΗΣΗ ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ
ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΩΝ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΟΣΕΩΝ
ΣΤΑ ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ

► ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΚΥΡΙΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ;

☒ Αυτοέλεγχος

Διενεργώ αυτοέλεγχο:

- σε όλα τα σμήνη της εκμετάλλευσής μου,
- εντός 3 εβδομάδων πριν τη μεταφορά των πτηνών στο σφαγείο,
- λαμβάνω τουλάχιστον δύο ζεύγη μάκτρων για μπότες από κάθε θάλαμο,
- με περιδιάβαση όλου του δαπέδου του θαλάμου.

Αποστέλλω τα δείγματα αποκλειστικά σε εργαστήρια του καταλόγου που είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Προσοχή: στις περιπτώσεις που δεν εφαρμόζεται το πρόγραμμα του αυτοελέγχου, τα πουλερικά κατά τη σφαγή θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως θετικά!

☒ Συνεργασία με τις τοπικές κτηνιατρικές αρχές

- Διευκολύνω τον επίσημο έλεγχο και τη διενέργεια επίσημης δειγματοληψίας από την κτηνιατρική αρχή.
- Ενημερώνω την κτηνιατρική αρχή για τα αποτελέσματα κάθε αυτοελέγχου και για οποιαδήποτε μετακίνηση πτηνών (πχ τοποθέτηση νέου σμηνους, έξοδος για σφαγή).

☒ Πρόληψη

Τηρώ όλα τα μέτρα βιοασφάλειας και υγιεινής.

☒ Τήρηση αρχείων

- Νομοθεσίας και εγκρίσεων
- Καταγραφών παραγωγής, νοσηρότητας και θνησιμότητας
- Μητρώο φαρμακευτικής αγωγής και κτηνιατρικών συνταγών
- Αυτοελέγχων των σμηνών για *Salmonella* spp.
- Κτηνιατρικών πιστοποιητικών
- Απολυμάνσεων και Μυοκτονιών/απεντομώσεων
- Εργαστηριακών εξετάσεων και αναλύσεων (ασθένειες πτηνών, νερό, ζωοτροφές, αποτελεσματικότητα απολύμανσης κ.ά.)
- Εμπορικών εγγράφων (αγορά πτηνών, ζωοτροφών κ.ά.)
- Διαχείρισης ζωικών υποπροϊόντων

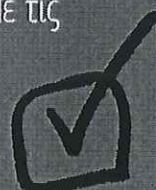
► ΤΙ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΚΑΝΩ;

14 ΣΥΝ 1 ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΑΣΦΑΛΕΙΑ

- 1) Εφαρμόζω σύστημα εκτροφής all in - all out (ένα σμήνος ανά θάλαμο).
- 2) Διατηρώ τα πτηνά σε κλειστούς και περιφραγμένους χώρους.
- 3) Καθαρίζω και απολυμαίνω τους θαλάμους και τον εξοπλισμό.
- 4) Χρησιμοποιώ σύστημα απολύμανσης (αυτόματο, απολυμαντική τάφρο ή ψεκάστρα) για τα εισερχόμενα/εξερχόμενα στο πτηνοτροφείο οχήματα.
- 5) Περιορίζω τα οχήματα που εισέρχονται στην εκμετάλλευση στα απολύτως απαραίτητα.
- 6) Τοποθετώ λεκάνες με απολυμαντικό που ανανεώνεται τακτικά στις εισόδους των θαλάμων.
- 7) Ελέγχω τα έντομα και τα τρωκτικά (απεντομώσεις-μυοκτονίες, σήτες στα παράθυρα κ.ά.).
- 8) Αποτρέπω την πρόσβαση των άγριων πτηνών (πχ με σήτες) στους χώρους που διαβιούν τα πτηνά.
- 9) Περιορίζω την είσοδο ανθρώπων στην εκτροφή μου, στους απολύτως απαραίτητους και παίρνω μέτρα προστασίας (φόρμες, μπότες, πλύσιμο χεριών, ποδονάρια).
- 10) Ελέγχω το νερό και τις ζωοτροφές για σαλμονέλλα.
- 11) Αγοράζω ζωοτροφές από εγκεκριμένους προμηθευτές.
- 12) Αγοράζω υλικά στρωμνής από αξιόπιστους προμηθευτές.
- 13) Απομακρύνω άμεσα τα νεκρά πτηνά και τα απορρίπτω σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
- 14) Διαχειρίζομαι την στρωμνή, την κόπρο, και τα απορρίμματα με ασφαλή τρόπο, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

ΚΑΙ...

ΑΓΟΡΑΖΩ ΠΤΗΝΑ
ΑΠΟ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ
ΑΠΑΛΛΑΓΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΑ

Salmonella
Free